

ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ Τ' ΑΪ-ΓΙΑΝΝΙΟΥ ΜΑΔΥΤΟΥ

Προσφυγική Κόλη

29/8/98 18

ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΟΥ ΜΑΣ κ. ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΤΖΑΚΗ

Τις χαμένες μὰ ἀλησμόνητες πατρίδες μας; πὺν πέραν τοῦ Αἰγαίου ἄθελά μας ἔχουμε ἀφίσει, τις χιλιότραγουδήσαν οἱ ποιητὲς καὶ τις ζωντάνεψαν οἱ λογοτέχνες.

Μὰ κάθε μιά ἀπ' τις ἀπλὲς καὶ τις ἐπίσημες τις μέρες πὺν ξημερώνει, μᾶς φέρνει πάντα νοερά στις πόλεις μας καὶ τὰ χωριά, στις θάλασσες καὶ τ' ἀκρογιάλια, στους κάμπους καὶ τὰ βουνά, στις λοφοσειρῆς καὶ τὰ ποτάμια, κι' ἀκόμα πὺν πολὺ στὰ περασμένα κι' ἀξέχαστα ἐκεῖνα χρόνια, τὴν πλούσια καὶ παραμυθένια νοταλγικὴ ζωὴ, στὴν κίνησι καὶ στὴ καρδιά.

Κι' ὅσο ἡ ξενιτειὰ τὴν νοσταλγία ὑποθάλλει, τόσο κι' ἐμᾶς ὀνειροπόλοι τῆς γενέτειρας πατρίδας—νοιώθουμε μ' ἀνείπωτη καὶ ἱερὴ συγκίνησι, ἀτέλειωτες τις παραστάσεις στὸ νοῦ μας νὰ προβάλλουν.

Εἶναι ἀλήθεια πὺν κάθε λαὸς σὲ κάθε τόπο, ἔχει τις πατροπαράδοτες γιορτὲς του, τὰ ἦθη καὶ τὰ ἔθιμα.

Ἔτσι καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Μαδύτου, τῆς παληᾶς αὐτῆς πόλεως τοῦ Ἑλλησπόντου, πὺν κεῖται στὴν Εὐρωπαϊκὴ ἀκτὴ τῆς Θρακικῆς Χερσονήσου, εἴτε γιὰτὶ ἀκραιφνέστερο εἶχαν τὸ ἐθνικὸ καὶ θρησκευτικὸ αἶσθημα, προσηλωμένοι πάντα πρὸς τὰ πάτρια, εἴτε γιὰτὶ ἡ πόλις τους, ὀλότελα ἑλληνικὴ ἀπ' τὴν ἀρχαία ἐποχὴ εἶχε μείνει ἀνόθευτη ἀπὸ κάθε ξενικὸ στοιχεῖο, τηροῦσαν μὲ θρησκευτικώτερο φανατισμὸ τὰ ἦθη καὶ τὰ ἔθιμα καὶ τελοῦσαν μὲ περισσότερη εὐλάβεια καὶ χάρη τις γιορτὲς τους ἀπὸ πολλοὺς ἄλλους.

Καὶ μιά ἀπ' τις ἐπίσημες μέρες οὐν περνοῦσε στὴ Μαδύτο μὲ γιορτὲς καὶ πανηγύρια ἦταν ἡ σημερινή: ἡ

29η Αὐγούστου, πὺν εἶναι ἀφιερωμένη στὴ μνήμη «τῆς ἀποτομῆς τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ Ἁγίου, ἐνδόξου, προφήτου, προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου», ὅπως λέγει κι' ὁ Συναξαριστής.

Ὁ δημοφιλὴς αὐτὸς Ἅγιος, πὺν γιορτάζεται πολλές φορές τὸ χρόνο ἀπ' τὸν εὐσεβῆ ἑλληνορθόδοξο Χριστιανικὸ κόσμο, τιμῶνταν καὶ στὴ Μαδύτο πανηγυρικὰ καὶ μὲ ξεχωριστὴ πίστι καὶ εὐλάβεια, γιὰ τὴν ὁποία διακρινόταν ἄλλωστε οἱ Μαδύτιοι.

Στὴ Μαδύτο ὑπῆρχε ἐκκλησία πὺν τιμῶντανε στὸ ὄνομα τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου (καὶ παλαιότερα στοῦ Ἁγίου Γεωργίου), πὺν ἦταν ὁ καλλιόχος τοῦ μεγάλου καὶ ἱστορικοῦ χωριοῦ. Ὁ Ναὸς ἦταν χτισμένος πάνω σ' ἓνα λοφίσκο γραφικὸ, πὺν ἐδέσποζε στις ἀπέναντι γειτονιές. Ἐφερνε χρονολογία ἀναικοδομήσεώς του τὸ ἔτος 1838. Ἐκεῖ μέσα ἐφυλάσσετο ἡ ἱστορικὴ εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου πὺν εἶχε ἱστορηθῆ στὸ 1080. Τὴν εἰκόνα αὐτὴ τὴν ἔσωσε κάποιος καλόγερος Βαρθολομαῖος μὲ κίνδυνο τῆς ζωῆς του, ὅταν οἱ Τούρκοι στὴν ἐπανάστασι τοῦ 1821 ἔκαψαν τὸ μοναστήρι πὺν στεγαζότανε ἡ σεπτὴ εἰκόνα τοῦ Ἁγίου.

Μέσα λοιπὸν σ' ἓνα τέτοιο ἱστορικὸ καὶ ὑποβλητικὸ περιβάλλον λάβαινε χώραν κάθε χρόνο τ' Αἰ-Γιαννιοῦ τὸ πανηγύρι. Ὁ Δεσπότης τῆς ἐπαρχίας Καλλιπόλεως καὶ Μαδύτου τιμοῦσε συνήθως τὸ λαμπρὸ καὶ πασίγνωστο τοῦτο πανηγύρι τῆς Μαδύτου, πολλές φορές μάλιστα τύχαινε νὰ λειτουργήσουν μαζῆ κι' ἄλλοι ἀρχιερεῖς ἀπ' αὐτοὺς πὺν παραθέριζαν ἐκεῖ, τέκνα καὶ θρόματα τῆς εὐανδρῆς Μαδύτου.

Ἀπὸ βραδὺς ἐψάλλετο μὲ ἐξαιρετι-

κὴ κατάνυξι ὁ Μέγας Ἐσπερινός, γινόταν ἔπειτα ὀλονυκτικὴ ἀγρυπνία καὶ τὸ πρωὶ τῆς ἡμέρας τῆς γιορτῆς ἐτελειότο μεγάλοπρεπα ἡ θεῖα λειτουργία μὲ συμμετοχὴ ὀλοκλήρου τοῦ ἱερατείου τῆς Μαδύτου.

Οἱ προσκυνητὲς δὲν ἦταν μόνο Μαῦτιανοί. Ἀπ' ὅλα τὰ περὶχωρα συνέρρεαν ἀπὸ βραδὺς νὰ προσκυνήσουν τὴ θαυματουργικὴ εἰκόνα τοῦ Ἁγίου. Πρὸ πάντων δὲ ἀπὸ τὰ Ἀρδανέλλια καὶ τὸ Ρένκιοι (Ὀφρύνιον) τῆς Τρωάδος, πὺν τὸ ταξειδοῦ τους στὴ Μαῦτο λάβαινε πάντοτε μιά γιορτάσιμη καὶ θεαματικὴ συνοδεία μὲ τὰ γρήγορα καὶ γραφικὰ ἱστιοφόρα.

Τὰ ὀλοκάθαρα αὐτὰ καίκια μὲ τὰ φουσκωμένα ἄσπρα τους πανιά διέσχισαν τὸν «ἀγάρρουν» Ἑλλησποντο, κατάφορτα ἀπὸ εὐλαβικοὺς προσκυνητὰς κι' ἄραζαν κονιά στὸ μῶλο, μέσα στῆς Μαῦτος τὸ γραφικὸ λιμάνι. Ὑστερα ἀπ' τὴν ἀπόβασι ἀρχίζε ἡ συγκινητικὴ πομπὴ πρὸς τὸν ἐπάνω μαχαλᾶ πὺν ὀδηγοῦσε στὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου. Ἀπ' τὴν παραμονή, τὸ βράδυ, ἡ πόλις ἐπαιρνε ὄψη πανηγυρικὴ. Ἡ κεντρικὴ πλατεῖα τῆς ὀμορφῆς Μαδύτου, ἡ «πιάτσα», ἀντὶ μὲ πυροτεχνήματα—ὅπως θὰ φεγγοβολοῦσε σήμερα—φωτιζότανε μὲ πυροσὺς πὺν λεγόταν «μασαλάδες», σὰν ἓνα εἶδος πυροφάνια.

Τὴν ἡμέρα τῆς γιορτῆς ἐπικρατοῦσε νηστεία κι' ἀπ' τοὺς ντόπιους κι' ἀπ' τοὺς ξένους προσκυνητὲς. Χρῆσι μαύρου κρασιοῦ δὲν ἔκαμναν. Οὔτε τρώγανε σταφύλια μαῦρα, οὔτε τὸ καρποῦξι κόβανε κατὰ τὸν συνήθη τρόπο μὲ μαχαῖρι, εἰς ἐνδειξι τιμῆς καὶ σεβασμοῦ πρὸς τὸν ἀποκεφαλίσθέντα Ἅγιο-Γιάννη, εὐλαβούμενοι τὸ σεπτὸ (Συνέχεια εἰς τὴν 4ην σελίδα)

